

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
Кафедра педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління
освітніми закладами

Протокол № 01 від 29.08.2022 р.

Акімова проф. Акімова О.В.

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО

навчальний рік 2022-2023

галузь знань 10 Природничі науки

спеціальність 103 Науки про Землю

предметна спеціальність _____

спеціалізація _____

Додаткова спеціальність/спеціалізація / предметна спеціальність

освітньо-наукова програма Науки про Землю

ступінь вищої освіти доктор філософії

курс 1 семестр 2

Вінниця 2022

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Професійна компетентність викладача закладу вищої освіти
Тип курсу	Обов'язкова компонента (цикл професійної підготовки) ОК 6
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	2-й семестр
Викладач	Ірина Холковська (Iryna Kholkovska), доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами https://scholar.google.com.ua/citations?user=cVFjSdAAAAAJ&hl=uk
Посилання на сайт	http://surl.li/bioln
Контактний телефон	+38(093)7878190
E-mail викладача:	irholk@gmail.com
Графік консультацій	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
Форма контролю	Залік

2. Анотація до курсу

Освітня компонента «Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти» спрямована на опанування ієрархічно взаємопов'язаних функціонально-особистісного і структурно-особистісного ресурсів, що виявляються у рівні розвитку основних (когнітивного та діяльнісного) і підтримуючих (мотиваційного, емоційно-вольового та ціннісно-рефлексивного) компонентів, що дозволяють викладачеві реалізовувати посадові функції адекватно педагогічній ситуації. ОК знайомить здобувачів з сутністю, змістом і структурою складових професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти. Аспіранти матимуть змогу розглянути шляхи розвитку різних видів професійної компетентності.

3. Мета і завдання курсу

Мета: забезпечити загальну теоретичну й практичну підготовку та сформувати цілісне уявлення про структуру, зміст та особливості професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої школи; стимулювати здобувачів третього освітньо-наукового рівня до професійного самовиховання, саморозвитку, формувати в них потребу в неперервному педагогічному самовдосконаленні.

Завдання курсу:

1. Формування гуманістичної педагогічної позиції, розуміння мети і завдань власної педагогічної діяльності.
2. Сприяння оптимізації позитивно спрямованого педагогічного спілкування.
3. Формування вмінь програмувати власну поведінку в ситуаціях професійно-педагогічної взаємодії.
4. Розвиток умінь професійно-педагогічної комунікації.
5. Розвиток культури мислення, мови, мімічної та пантомімічної виразності, педагогічної техніки та ораторського мистецтва, майстерності педагогічного спілкування.

4. Компетентності та програмні результати навчання

Вивчення освітньої компоненти «Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти» спрямовано на формування таких програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі соціальних і поведінкових наук

та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності:

ЗК.4. Уміння виявляти, формулювати й вирішувати проблеми.

ЗК.5. Здатність дотримуватись етичних норм у професійній діяльності.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) під час вирішення дослідницьких і практичних задач, у тому числі у міждисциплінарних галузях.

Фахові компетентності спеціальності:

СК.4. Здатність самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати та всебічно аналізувати психологічну інформацію.

СК.11. Здатність адаптуватися до нових ситуацій, переоцінювати накопичений досвід, аналізувати свої професійні можливості, проявляти професійну мобільність.

СК 13. Здатність саморозвиватися та самовдосконалюватися протягом життя, оцінювати рівень власної фахової компетенції та підвищувати професійну кваліфікацію

СК.14. Здатність до наукового аналізу та дослідження особливостей психічного розвитку сучасної людини на різних вікових етапах з метою оптимізації її гармонійного становлення.

Програмні результати навчання:

ПРН.3. Володіти мовними засобами наукового тексту, проявляти здатність до вибору засобів наукового стилю та використання сукупності мовних засобів фахової української мови для усної і писемної презентації результатів досліджень у сфері розвитку сучасної людини на різних вікових етапах.

ПРН.5. Знати та розуміти основні норми, прийняті науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній діяльності.

ПРН.7. Здатність у викладацькій та практичній психологічній діяльності дотримуватись норм професійної етики, принципів і процедур академічної доброчесності, прийнятих науковою спільнотою; виявляти лідерські якості, готовність до конструктивності і співпраці в командній роботі, будувати професійні стосунки на принципах поваги, міжкультурної толерантності.

ПРН. 10. Здатність до особистісної та професійної рефлексії, автономності, ініціативності, проявів високої мотивації до фахового зростання, свідомої побудови власної освітньої траєкторії, професійної мобільності.

ПРН. 14. Ефективно організовувати педагогічне студентоцентроване діалогічне спілкування, проводити різні форми навчальних занять на основі використання інноваційних гуманітарних технологій.

Програмні результати навчання, методи викладання і навчання, форми оцінювання:

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
РН 1. Уміти здійснювати самодіагностику сформованості професійно-педагогічної компетентності в цілому та окремих компонентів зокрема	Лекція. Практична робота. Опрацювання джерельної бази.	Вибірковий усний контроль. Колегіальне оцінювання

РН 2. Вміти організувати та аналізувати свою педагогічну діяльність; управляти своїм станом та поведінкою, доцільно використовуючи засоби спілкування.	Лекція. Демонстрація. Практична робота. Індивідуальні презентації.	Поточний контроль. Колегіальне оцінювання.
РН 3. Вміти демонструвати лідерські якості, організувати науково-професійну комунікацію та міжособистісну взаємодію із застосуванням педагогічних технологій	Лекція; індивідуальні презентації. Ділова гра.	Колегіальне оцінювання.
РН 4. Уміти конструктивно співпрацювати в команді, знаходити оптимальну стратегію взаємодії у конфліктній ситуації; аналізувати власну діяльність з погляду її педагогічної доцільності.	Лекція. Практична робота. Ділова гра.	Захист індивідуальної роботи. Підсумкове оцінювання.
РН 5. Вміти здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників освітнього процесу з використанням інструментів професійно-особистісного саморозвитку	Лекція. Ділова гра. Практична робота.	Захист індивідуальної роботи. Підсумкове оцінювання.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин всього	16	14	60

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
2021-2022 н.р.	2-й	053 Психологія	1	Обов'язковий

7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання
мультимедійне обладнання, фліпчарт.

8. Політика курсу

Виконувати вимоги освітньо-наукової програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання: не пропускати заняття без поважної причини; брати активну участь в освітньому процесі, готувати теоретичний і практичний

матеріал; виконувати передбачені навчальною дисципліною завдання, вирішувати завдання та практичні завдання; здійснювати самостійну підготовку до занять згідно затвердженого плану; відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні) не пізніше завершення семестру; складати згідно з графіком поточний модульний контроль з навчальної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку; перескладання відбувається за наявності поважних причин; всі види робіт виконуються у визначений термін; пропущені заняття відпрацьовуються впродовж 2-х тижнів.

Політика академічної доброчесності: роботи аспірантів повинні бути оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Всі завдання практичних занять мають бути виконаними. Всі завдання до кожної теми викладач розміщує на освітній платформі LMS Collaborator. Всі види робіт необхідно виконувати у визначений термін. Якщо аспірант був відсутнім на занятті, тему слід відпрацювати впродовж 2-х тижнів.

Виконання навчальних завдань має відповідати вимогам «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського» (Наказ ВДПУ від 29 вересня 2016 р. № 152 од) (<https://www.vspu.edu.ua/content/position/pol7.pdf>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції й практичні заняття навчальної дисципліни. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених навчальною дисципліною.

9. Схема курсу 2-й семестр

Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Тема 1: Сутність та структура професійно-педагогічної компетентності викладача закладу вищої освіти План: 1. Поняття компетентність, компетентний, компетенція. 2. Компетентність як готовність до виконання поставленого завдання, що є результатом набуття компетенцій та включення особистісних характеристик	Лекція - 2 год., практичне заняття - 2 год.	3; 6; 7; 8; 11; 14; 15; 17; 28; 32.	Проаналізувати рекомендовану літературу підготуватися до практичного заняття: «Компетенції як знання, вміння, навички і досвід, набуті та розвинуті завдяки навчанняю»	5

<p>людини.</p> <p>3. Компетенції як знання, вміння, навички і досвід, набуті та розвинуті завдяки навчанню.</p> <p>Всього 10 год. (лк - 2 год.; пр - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>				
<p>Тема 2: Інформаційна компетентність викладача закладу вищої освіти</p> <p>План:</p> <p>1. Зміст поняття «інформаційна компетентність.</p> <p>2. Структура інформаційної компетентності викладача ЗВО.</p> <p>3. Елементи інформаційної компетентності.</p> <p>4. Критичне мислення як складова інформаційної компетентності викладача ЗВО.</p> <p>Всього 8 год. (лк - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>	<p>Лекція - 2 год..</p>	<p>1; 3; 16; 17; 22; 27; 30</p>	<p>Проаналізувати рекомендовану літературу підготуватися до практичного заняття.</p> <p>Індивідуальні презентації, що відображають інформаційну компетентність викладача</p>	<p>5</p>
<p>Тема 3. Дослідницька компетентність викладача закладу вищої освіти</p> <p>План:</p> <p>1. Об'єкт, предмет, мета, завдання дослідницької діяльності викладача ЗВО.</p> <p>2. Методи педагогічної діагностики.</p> <p>3. Алгоритм виконання етапів дослідницьких робіт (теоретичних, пошукових, прикладних).</p> <p>Всього 10 год. (лк - 2 год.; пр - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>	<p>Лекція - 2 год., практичне заняття - 2 год.</p>	<p>2; 3; 6; 7; 8; 9; 12; 14; 17; 23</p>	<p>Проаналізувати літературу теми заняття</p> <p>Підготуватися до практичного заняття: «Алгоритм виконання дослідницьких робіт»</p>	<p>5</p>

<p>Тема 4. Комунікативна компетентність викладача закладу вищої освіти</p> <p>План:</p> <p>1. Складові комунікативної компетентності викладача ЗВО: комунікативні знання, вміння, навички; комунікативна спрямованість; гуманістична позиція; комунікативна креативність.</p> <p>2. Комунікативна компетентність як особистісна якість педагога.</p> <p>3. Зміст комунікативних знань викладача.</p> <p>4. Володіння технологією комунікативної діяльності (комунікативні вміння і навички).</p> <p>5. Індивідуально-психологічні якості фахівця, що забезпечують ефективне педагогічне спілкування.</p> <p>6. Комунікативна креативність як здатність до нестандартного, творчого рішення комунікативних завдань.</p> <p>Всього 10 год. (лк - 2 год.; пр - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>	<p>Лекція - 2 год., практичне заняття - 2 год.</p>	<p>3; 7; 8; 9; 11; 14; 15; 24; 28; 29</p>	<p>Проаналізувати рекомендовану літературу підготуватися до практичного заняття. Індивідуальні презентації, дискусія</p>	<p>5</p>
<p>Тема 5. Психолого-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти</p> <p>План:</p> <p>1. Сутність педагогічного спілкування як виду професійної діяльності викладача ЗВО, його функції та види.</p> <p>2. Педагогічна взаємодія. Модель процесу комунікації.</p> <p>3. Комунікативна компетентність, комунікативна культура.</p> <p>4. Педагогічне спілкування, його особливості, функції, структура.</p> <p>5. Характер педагогічного</p>	<p>Лекція - 2 год., практичне заняття - 2 год.</p>	<p>3; 5; 7; 8; 11; 12; 13; 15; 17; 21; 26; 31</p>	<p>Проаналізувати рекомендовану літературу підготуватися до практичного заняття: «Профілактика «емоційного вигорання»: розвиток емоційної стійкості, вміння володіти собою та методи попередження професійного стресу».</p>	<p>10</p>

<p>спілкування: функціонально-рольове й особистісно-орієнтоване, їх взаємозв'язок у педагогічній взаємодії.</p> <p>6. Рольові позиції: позиція Дорослого, позиція Батька, позиція Дитини, позиція Неучасті, їх вплив на поведінку співрозмовника.</p> <p>7. Бар'єри спілкування (фізичний, психологічний, соціальний, гностичний, естетичний та інші).</p> <p>8. Основні стилі спілкування як вияв характерних особливостей педагогічної взаємодії.</p> <p>9. Педагогічна етика.</p> <p>Всього 10 год. (лк - 2 год.; пр - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>				
<p>Тема 6. Конфліктологічна компетентність викладача ЗВО</p> <p>План:</p> <p>1. Педагогічний конфлікт, його сутність, джерела, особливості, причини, функції, класифікації.</p> <p>2. Структура педагогічного конфлікту.</p> <p>3. Динаміка педагогічного конфлікту, його фази (латентна, демонстративна, агресивна, батальна, зростання порушень, деформація когніцій, фінал конфлікту, ескалація, рецидив).</p> <p>4. Об'єкти і суб'єкти конфлікту у ЗВО, їх особливості.</p> <p>Всього 10 год. (лк - 2 год.; пр - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>	<p>Лекція - 2 год., практичне заняття - 2 год.</p>	<p>2; 3; 6; 7; 10;13; 15; 18; 27; 28; 33</p>	<p>Проаналізувати рекомендовану літературу підготуватися до практичного заняття: «Конфліктологічна компетентність викладача закладу вищої освіти – раціональна комунікація»</p>	<p>10</p>
<p>Тема 7. Соціальна компетентність викладача ЗВО</p> <p>План:</p> <p>1. Сутність і зміст соціальної компетентності.</p> <p>2. Структура соціальної компетентності.</p> <p>3. Складові соціальної</p>	<p>Лекція - 2 год.</p>	<p>3; 5; 7; 8; 9; 13; 15; 17; 26; 29; 30</p>	<p>Підготувати презентації за темами: «Складові соціальної компетентності: соціальна підприємливість; комунікативна компетенція»;</p>	<p>5</p>

<p>компетентності: соціальна підприємливість; комунікативна компетенція; загальна правова та економічна грамотність; вміння розбиратися в особливостях різних соціальних груп; здатність приймати відповідальність та уникати її; здатність вести за собою (соціальна впевненість); вміння розбиратися в соціальних ролях і міжособистісних відносинах; вміння встановлювати довготривалі партнерські відносини; здатність керувати власним іміджем. Всього 8 год. (лк - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>			<p>загальна правова та економічна грамотність»; «Вміння розбиратися в особливостях різних соціальних груп»; «Здатність приймати відповідальність та уникати її; здатність вести за собою (соціальна впевненість)»; «Вміння розбиратися в соціальних ролях і міжособистісних відносинах»</p>	
<p>Тема 8. Фасилітаційна компетентність викладача ЗВО План: 1. Поняття «педагогічна фасилітація». 2. Характеристики фасилітативної педагогічної взаємодії. 3. Шляхи організації діяльності та взаємодії, спрямованих на конструктивне вирішення проблемних завдань. 4. Прийоми зняття психологічних бар'єрів відчуженості між учасниками взаємодії. 5. Залучення до спільної діяльності (партисипативність): співучасть студентів в організації діяльності з педагогом, спільне прийняття рішень про форми, способи і норми здійснення взаємодії, колективна відповідальність за прийняті рішення. 6. Фасилітативна організація простору. 7. Структура</p>	<p>Лекція – 2 год.</p>	<p>3; 4; 5; 7; 8; 13; 14;15; 20; 27, 35</p>	<p>Підготуватися до дискусії: «Прийоми зняття психологічних бар'єрів відчуженості між учасниками взаємодії»</p>	<p>5</p>

<p>фасилітаційної компетентності викладача ЗВО. Всього 8 год. (лк - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>				
<p>Тема 9. Рефлексивна компетентність викладача ЗВО Сутність поняття «рефлексія» і «рефлексивна компетентність». Структура рефлексивної компетентності викладача ЗВО. Рефлексивна культура як фактор професіоналізму викладача ЗВО. Мета і результат педагогічної творчості. Фактори, що зумовлюють зміни професійної діяльності педагога. Творчість, творча діяльність, педагогічна творчість, творча педагогічна діяльність. Підсистеми творчої педагогічної діяльності. Рівні творчої педагогічної діяльності. Критерії творчої педагогічної діяльності. Закони педагогіки творчості. Принципи педагогічної творчості. Процеси формування та розвитку творчої особистості. Психолого-педагогічні умови творчого розвитку особистості викладача. Стандартна і творча навчальна діяльність. Творчі ситуації. Творчі навчальні задачі. Етапи творчого процесу. Всього 8 год. (лк - 2 год.; с.р. - 6 год.).</p>	<p>Лекція – 2 год.</p>	<p>1; 3; 7; 8; 10; 3; 15; 21; 27; 32</p>	<p>Підготувати презентації за темами: «Стандартна і творча навчальна діяльність». «Творчі ситуації». «Творчі навчальні задачі». «Етапи творчого процесу».</p>	<p>5</p>
<p>Тема 10: Компетентність саморозвитку і самоосвіти викладача закладу вищої освіти План: 1. Сутність і зміст компетентності саморозвитку і самоосвіти викладача ЗВО. 2. Структура компетентності саморозвитку і самоосвіти викладача ЗВО.</p>	<p>Лекція – 2 год.</p>	<p>3; 7; 8; 10; 13; 15; 25; 32</p>	<p>Проаналізувати вказану літературу. Підготуватися до дискусії: «Педагогічні умови ефективності роботи з формування самоосвітньої компетентності»</p>	<p>5</p>

3. Педагогічні умови ефективності роботи з формування самоосвітньої компетентності. Всього 8 год. (лк - 2 год.; с.р. - 6 год.).				
Всього 90 год.: Лекції: 20 год; Практичні: 10 год; Самостійна робота: 60 год.				

10. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни – 100 балів.

Поточний контроль – 60 балів

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали: контрольні заходи – 20 балів; залік – 20 балів

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (<https://vspu.edu.ua/content/position/p114.pdf>) та рішенням кафедри психології та соціальної роботи (протокол №17 від 27.05.2020) в межах окремої ОК до 10% від загальної кількості балів можуть бути визнані й зараховані за наявності документів, що підтверджують навчання в рамках формальної та неформальної освіти здобувача й відповідають компетентностям та ПРН освітньої компоненти.

Критерії оцінювання

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

здобувача за навчальною дисципліною Професійно-педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Поточний контроль.	2	4	8
Презентація індивідуальної роботи.	3	4	12
Усне опитування	2	5	10
Колегіальне оцінювання.	2	5	10
КР	2	20	40
Підсумковий контроль	1	20	20
Всього			100

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

В основі системи поточного і підсумкового контролю успішності навчання лежить системна та систематична оцінка дій та продуктів дій здобувачів над завданнями до кожної теми дисципліни протягом всього семестру (поточний контроль) та оцінка рівня засвоєння основних положень дисципліни на заліку (підсумковий контроль).

Поточний контроль. Основу поточного контролю становить систематичне оцінювання якості виконання здобувачем певної сукупності завдань до тем програми дисципліни. Більшість завдань - це самостійна робота здобувачів; робота на практичних заняттях.

У процесі поточного контролю оцінюється якість виконання здобувачем завдань з самостійної роботи з теоретичним матеріалом; якість виконання здобувачем завдань з самостійної роботи до практичних занять; активність, ініціативність та результативність роботи здобувача на практичних заняттях; ініціативність, дисциплінованість та ефективність роботи здобувача з викладачем під час занять.

На підсумковий (семестровий) контроль - залік – рішенням кафедри відводиться 20 балів.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь здобувачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень здобувача
<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Здобувач проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Здобувач спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Здобувач проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>

<p>В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Здобувач володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань здобувач спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p>С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Здобувач усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Здобувач спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНИЙ</p>
<p>D 60-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність здобувачів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.</p>	<p>ЗАДОВІЛЬНИЙ</p>
<p>Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.</p>	<p>НИЗЬКИЙ</p>

<p>Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬ НО</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.</p>	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО</p>
<p>F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТ О</p>	<p>Здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.</p>	

12. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Бабаян Ю.О., Нор Ю.О. Формування рефлексивної компетентності майбутнього вчителя. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя: Наук. посіб. За заг. ред. проф. С.І. Якименко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. С. 231-266.
2. Біляковська О.О. Професійна компетентність вчителя як складова ефективної педагогічної діяльності. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. 2016. № 10. С. 29-34.
3. Волобуєва Т. Оновлення змісту професійної компетентності педагогічних кадрів. Рідна школа. 2016. № 3. С. 21-23.
4. Головань М.С., Яценко В.В. Сутність і зміст поняття «дослідницька компетентність. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: збірник наук. праць. Вип. 7. Кривий Ріг: Видавничий відділ НМет АУ, 2015. С. 55-62.
5. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача ВНЗ: теоретико-методологічний аспект: Монографія. Запоріжжя: ГУ ЗІДМУ, 2006. 332 с.
6. Дзюба Т. Конфліктологічна компетентність директора школи. Шлях освіти. 2014. №1. С. 3-8.
7. Дубасенюк О.А. Професійна підготовка вчителя до педагогічної діяльності: монографія О.А. Дубасенюк, Т.В. Семенюк, О.Є. Антонова. Житомир: Житомирський держ. пед. ун-тет. 2003. 192 с.
8. Зеленько О. А. Про науково-дослідну роботу у вишах України. Наука і освіта. 2011. № 8 : Педагогіка. С. 56-59
9. Каплінський В. В., Лазаренко Н.І. Орієнтація вищого навчального закладу на забезпечення якості освіти. Психологія і педагогіка на сучасному етапі розвитку наук: актуальні питання теорії і практики: зб наук. робіт. Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2016. С. 111-114
10. Кравченко А.В. Теоретичні засади формування педагогічного професіоналізму майбутнього викладача закладу вищої школи. Пед.науки: збірник наукових праць. 2016. Т.2. Вип. 69. С.69-72
11. Кошонько Г.А. Сутність та структура професійної компетентності педагога. Теорія і практика професійної підготовки фахівців у контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів: зб. наук. пр. Житомир: ФОП Левковець, 2016. С. 30-37.
12. Методологія педагогіки : монографія: Александрова Е.А., Асадуллин Р.М., Бережнова Е.В. ; под общ. ред. В.Г. Рындак. М. : ИНФРА-М, 2018. 296 с.
13. Пономарьов, О. С. Модель професійної діяльності фахівця. НТУ, ХПІ, 2006. 33 с.

14. Професіоналізм особистості: теоретико-методологічний аспект: Монографія В.Й. Бочелюк, С.А. Білоусов, Г.О. Горбань, Т.А. Гришина, О.І. Гура та ін. Запоріжжя: ГУ ЗІДМУІ, 2007. 248 с.

15. Сисоєва С.О., Козак Л.В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навч. посіб. Київ. Ун-тет ім. Б. Грінченка. К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс». 2016. 156 с.

16. Черемис І. Нові вимоги до спеціаліста: поняття компетентності й компетенції. Вища освіта України. 2006. № 2. С. 84-88.

17. Ягупов В.В. Нехаєнко С. І. Методика розвитку професійної компетентності у майбутніх організаторів морально-психологічного забезпечення на етапі оперативнотактичної підготовки. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи : збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Випуск 72. Том 2. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2019. С. 275-282.

18. Яковенко Т., Фаттахова С, ІКТ-компетентність педагога як інструмент підвищення рівня його професійної компетентності. К.: Вища школа, 2018. 98 с.

Додаткові

19. Абрамович С. Д. Мовленнева комунікація: Підручник. К.: Центр навч. л-ри, 2004. 186 с.

20. Бережнова Е.В. Профессиональная компетентность как критерий качества подготовки будущих учителей. Компетенции в образовании: опыт проектирования: сб. науч. тр. Под ред. А.В. Хуторского. М.: ИНЭК, 2007. 327 с.

21. Волкова Н. П. Педагогічні комунікації: Навч. пос. Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2002. 246 с.

22. Головань М.С. Компетентнісний підхід як методологічна основа вищої професійної освіти. Психологіяреальність і перспективи. Збірник наук. праць Рівненського держ. гуманітн ун-ту. Вип. Й. От Рівне: РДГУ, 2016. С. 53-59.

23. Дерев'янюк О. В., Тернопільська В.І. Теоретичні засади формування професійної компетентності. Збірник наукових праць № 27. Серія : Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Вінниця, 2011. С. 523-528.

24. Дорошенко С. І. Основи культури і техніки усного мовлення. Харків: «ОВС», 2002. 168 с.

25. Каплінський В. В., Лазаренко Н.І. Наукова лабораторія педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу як школа формування професійної компетентності. Наукові записки ВДПУ ім. М.Коцюбинського. Сер.: педагогіка і психологія. Вип. 48. Вінниця: ТОВ Нілан ЛТД, 2016. С.13-19

26. Корнилова Л. А., Кабанова С.В. Педагогическая интуиция в структуре педагогических способностей преподавателя высшей школы. Теория и практика общественного развития. 2015. №8. С. 167-173.

27. Прийоми педагогічної техніки: Свобода вибору. Діяльність. Зворотний зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителя. А. О. Гін. 13-е видання Х.: Вид. група «Основа», 2015. 112 с

28. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: навчальний посібник за ред. І.Л. Холковської. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. 144 с

29. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация. М.: Когнито-Центр, 2012. 396 с.

30. Тесленко М.М. Професійна компетентність як показник якості фахової підготовки майбутнього психолога. Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. Психологія. 2015. Т. 20. Вип. 2(36). Ч.2. С. 186-191.

31. Формування професійної компетентності викладача як ефективний засіб забезпечення якості освіти [Електрон. ресурс]. Режим доступу : mlanvpet.at.ua/.../dopovid_pedagogichna_kom...

32. Хуторской А.В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. Народное образование. 2003. №2. С. 55-61.

33. Ягулов В.В., Свистун В.І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. Наукові записки Національного університету «Киево-Могиллянська Академія». Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. К.: КМ Академія, 2017. Т. 71. С. 3-8.

Інформаційні ресурси

35. Формування професійної компетентності викладача як ефективний засіб забезпечення якості освіти [Електрон. ресурс]. Режим доступу : <https://shag.com.ua/formuvannya-profesijnoyi-kompetentnosti-vikladacha-yak-efektiv.html>

36. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу. [Електрон. ресурс]. Режим доступу : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53062/2/Golovan_Competence.pdf;jsessionid